

PÕLVA VALLAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Põlva

10.03.2020 nr 1-4/10

Kalmistute kasutamise eeskiri

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 37 ja kalmistuseaduse § 7 lõike 1 ja lõike 3 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

(1) Käesolev eeskiri reguleerib Põlva valla (edaspidi *valla*) haldusterritooriumil asuvate valla omandis olevate kalmistute (Põlva linna kalmistu, Rosma kalmistu, Kähri kalmistu, Ahja kalmistu ja Jaanimõisa kalmistu) haldamist, kasutusse andmist ning kasutamise tingimusi ja korda.

(2) Kalmistu haldamisel ja kasutamisel lähtutakse lisaks eeskirjas sätestatud kalmistuseadusest ja muudest valdkonda reguleerivatest õigusaktidest.

(3) Eeskirja kohaldatakse kalmistu territooriumil viibivate isikute ja hauaplatsi kasutajate suhtes.

§ 2. Terminid

Lisaks kalmistuseaduses toodud mõistetele kasutatakse eeskirjas järgmisi termineid:

- 1) hauaplats – kalmistul asuv maa-ala ühe või mitme surnu matmiseks kirstus või tuhaurnis;
- 2) matmiskoht – koht hauaplatsil kirstu või tuhaurni matmiseks;
- 3) hauatähis – ühte või mitut hauakohta tähistav rist, plaat, sammas, kivi või muu tähis;
- 4) huarajatis – hauaplatsil paiknev maapinnaga kohtkindlalt ühendatud ehitis (piirdeaed, betoonrant vms);
- 5) matja – isik, kes korraldab surnu matmise;
- 6) hauaplatsi kasutaja – isik, kelle matmiskoha kasutamise õigus tuleneb kasutusloast.

§ 3. Kalmistute haldamine

(1) Kalmistul korraldab töid ja osutab teenuseid Põlva Vallavalitsus (edaspidi *vallavalitsus*) või vallavalitsuse poolt määratud isik (edaspidi *kalmistu haldaja*).

(2) Kalmistu haldaja põhiülesandeks on edastada andmeid Põlva valla kalmistute registri registripidajale, tagada kalmistu heakord ja korraldada kalmistu kasutamist, sh hauaplatside eraldamist ja hauaplatside üle arvestuse pidamist, kalmistuplaani pidamist, jäätmehoolduse korraldamist, andmete kalmisturegistrisse esitamist, kasutajate ning matmiskohtade arvele võtmist ning kalmistuga seotud teistest õigusaktidest tulenevaid ja kalmistu haldamiseks vajalikke ülesandeid.

(3) Põlva Vallavalitsusel on õigus anda juhiseid kalmistute haldamise ja kasutamise põhimõtete täpsustamiseks.

§ 4. Kalmistute heakorra nõuded

(1) Kalmistu territooriumil tuleb hoida korda, puhtust ja huarahu.

(2) Kalmistu territooriumil on keelatud:

- 1) kahjustada hooneid, veevõtukohta, hauaplatse, hauakohti, hauapiirdeid, hauatähiseid ja -rajatise;

- 2) teostada omavolilist kaevamist;
  - 3) murda lilli, puude ja põõsaste oksid ning ilma raieloata raiuda puid;
  - 4) istutada kalmistu haldaja nõusolekuta puid ja põõsaid väljapoole hauaplatsi;
  - 5) panna maha jäätmeid selleks mitte ettenähtud kohta ja rikkuda jäätmete kogumise nõudeid (sh paigutada jäätmeid väljapoole mahuteid või selleks mitte ettenähtud kohti);
  - 6) tuua kalmistu jäätmete mahapaneku kohtadesse ja konteineritesse olmejäätmeid;
  - 7) suurendada omavoliliselt hauaplatsi mõõtmeid;
  - 8) sõita mootorsõiduki või jalgrattaga kalmistu haldaja loata;
  - 9) teha lõket;
  - 10) viibida rihmastamata koertega;
  - 11) matta loomi;
  - 12) muu avalikku korda, heakorda ja haurahu rikkuv tegevus.
- (3) Kalmistul viibiv isik peab kalmistu territooriumil täitma valla jäätmehoolduseeskirjas sätestatud jäätmekäitlusnõudeid.
- (4) Hauaplatsi omavolilisel laiendamisel peab platsi kasutaja taastama selle endistesse piiridesse.

§ 5. Hauaplatsi kasutusse andmine

- (1) Hauaplatsi eraldamiseks tuleb kalmistu haldajale esitada kirjalik taotlus.
- (2) Hauaplatsi võib taotleda kirstus või urnis matmiseks.
- (3) Hauaplatsi eraldamisel väljastab kalmistu haldaja taotlejale taasesitatavas vormis hauaplatsi kasutusõigust tõendava väljavõtte kalmisturegistrist (edaspidi *kasutusluba*).
- (4) Taotlejale eraldatakse üldjuhul ühe või kahe matmiskohaga hauaplats.
- (5) Hauaplatsi looduses eraldamisel ja platsi kujundamisel tuleb arvestada, et säiliks juurdepääs teistele piirnevatele hauaplatsidele.
- (6) Kasutusloa alusel teeb kalmistu haldaja kande kalmisturegistrisse ja kalmistu plaanile.

§ 6. Hauaplatsi kasutusloa väljastamine

- (1) Kasutusluba antakse välja 25 aastaks.
- (2) Kasutusloas märgitakse järgmised andmed:
  - 1) hauaplatsi kasutaja andmed;
  - 2) hauaplatsi asukoht kalmistul (kvartali number, hauaplatsi number);
  - 3) hauaplatsi suurus (mitme hauakohaga);
  - 4) kasutusloa kehtivuse tähtaeg;
  - 5) kasutusloa muutmise, lõpetamise ja kolmandale isikule üleandmise kord;
  - 6) hauaplatsi kujundamise ja hooldamise nõuded;
  - 7) muu asjakohane info.
- (3) Kasutusloa kehtivuse tähtaja saabumisel loetakse hauaplatsi kasutusõigus lõppenuks.
- (4) Hauaplatsi senisel kasutajal on eelisõigus uue kasutusloa saamiseks, esitades kalmistu haldajale kirjaliku avalduse vähemalt üks kuu enne kasutusloa kehtivuse tähtaja möödumist. Avalduse esitamata jätmisel loetakse hauaplatsi kasutusõigus lõppenuks ka juhul, kui hauaplatsi kasutaja jätkab hauaplatsi kasutamist.
- (5) Kasutusõigusest loobumiseks teavitab hauaplatsi kasutaja kirjalikult kalmistu haldajat. Loobumise korral on kalmistu haldajal õigus hauaplatsi vaba osa uuteks matusteks välja anda.

§ 7. Hauaplatsi kasutusloa üleandmine ja üleminek

- (1) Hauaplatsi kasutusloa väljastaja võib kasutusloa üle anda kolmandale isikule. Hauaplatsi kasutamise õiguse üleandmine vormistatakse kirjalikult.
- (2) Hauaplatsi kasutusloa saaja surma korral läheb hauaplatsi kasutusõigus üle tema omastele.
- (3) Hauaplatsi kasutaja võib kasutusloale märkida isiku, kellel on eelisõigus sõlmija surma korral matmisplatsi kasutamise õigusele.
- (4) Hauaplatsi kasutusloa vormistab kalmistu haldaja kirjalikult hauaplatsi kasutaja surmatõendi esitamisel.

§ 8. Hauaplatsi suurus

- (1) Hauaplatsi mõõtmed kirstus matmise korral:

- 1) ühe hauakohaga hauaplats 1,25 x 2,50 m;
  - 2) kahe hauakohaga hauaplats 2,50 x 2,50 m;
  - 3) kolme hauakohaga hauaplats 3,75 x 2,50 m jne.
- (2) Hauaplatsi mõõtmed urnis matmise korral on üldjuhul 1,25 x 1,25 m.

§ 9. Matmise korraldamine

- (1) Kõik matmised tuleb registreerida kalmistu haldaja juures vähemalt kaks päeva enne matuse toimumist.
- (2) Registreeringus näidatakse ära surnu ees- ja perekonnanimi, sünniaeg, viimane elukoht, surmaaeg, matmise aeg ning surmatõendi või surmateatise number, selle väljaandja, samuti andmed matja, matmise korraldaja ja hauaplatsi asukoha kohta.
- (3) Matmine toimub valgel ajal. Riiklikel pühadel matusetalitusi ei korraldata. Nimetatud nõuetest võib erandkorras kalmistu haldaja kirjalikul loal kõrvale kalduda juhul, kui matuse korraldajad soovivad matta lahkunut vastavalt oma religioossetele tavadele, mis ei kattu kohalike matmistavadelega.

§ 10. Matmine hauaplatsile

- (1) Hauda kaevab ja matmise korraldab matja. Muldasängitamine ja hauakääpa kujundamine toimub üldjuhul matja osavõtul.
- (2) Matmist takistavate hauatähiste ja hauarajatiste ajutise kõrvaletõstmise ja taaspaialdamise kulud kannab matja või hauaplatsi kasutaja.
- (3) Kirstuhaua sügavus maapinnast hauapõhjani peab olema vähemalt 2 m. Urnihaua sügavus maapinnast peab olema vähemalt 1 m.
- (4) Kui hauda kaevamisel tuleb pinnasest välja varem maetu säilmeid, maetakse need tagasi sama hauda põhja kaevatud süvendisse. Tervena säilinud kirst jäetakse puutumata.
- (5) Hauda kaevamise ja matmise käigus hauaplatsi kõrval olevatele hauaplatsidele tekitatud kahjustused kõrvaldab matja hiljemalt kolme päeva jooksul pärast matuse toimumist. Hauaplatside korrastamata jätmisel kõrvaldab haldaja tekitatud kahjustused matja kulul.
- (6) Kalmistu haldaja kannab matuse kalmisturegistrisse.
- (7) Kalmistu haldaja kannab hauda kalmistu või kalmistu kvartali plaanile.
- (8) Tundmatu või omasteta surnu maetakse selleks eraldatud hauaplatsile või hauakohale.

§ 11. Pealematmine

- (1) Kirstuga maetava surnu pealematmine ei või toimuda varem kui 20 aasta möödumisel viimasest matmisest samale kohale.
- (2) Pealematmiseks on vajalik hauaplatsi kasutaja kirjalik nõusolek. Kui kalmistu haldaja on tunnistanud hauaplatsi hooldamata hauaplatsiks, ei ole hauaplatsi kasutaja nõusolek vajalik.
- (3) Pealematmise korral tuleb kohapeal säilitada vanad hauatähised või hauarajatised.
- (4) Kultuurimälestiseks tunnistatud haul pealematmist ei toimu.

§ 12. Ümbermatmine

Haudade avamine ja ümbermatmine võib toimuda vaid seadustes ettenähtud juhtudel ja korras kokkuleppel kalmistu haldajaga.

§ 13. Hauaplatsi kujundamine

- (1) Hauaplatsi kujundab hauaplatsi kasutaja.
- (2) Hauaplats on kalmistu osa ja platsi kujundamisel tuleb järgida kalmistul väljakujunenud kujunduse põhimõtteid. Põlva Vallavalitsus võib kalmistule kehtestada täpsemad kujunduse põhimõtted.
- (3) Hauaplats või hauakoht peab olema tähistatud surnu andmetega (ees- ja perekonnanimi, sünni- ja surmaaeg) risti, hauaplaadi, -kivi, -samba või muu tähisega.
- (4) Hauatähised, mille üks külg on suurem kui 1 meeter, tuleb eelnevalt kirjalikult kooskõlastada kalmistu haldajaga.
- (5) Hauarajatised peavad olema paigaldatud nii, et naabruses uue hauda kaevamisel ei tekiks varisemisohtu.

(6) Hauatähised, rajatised ja haljastus peavad asuma hauaplatsi piires ega tohi oluliselt häirida kõrvalasuvate hauaplatside, teede ja kalmistut ümbritseva kiviaia kasutamist ja korrastamist.

(7) Valatud hauaplatside äärised tuleb eelnevalt kooskõlastada kalmistu haldajaga ning paigaldada nii, et külgnevatele platsidele oleks tagatud juurdepääs platside vahele jäetava käiguraja kaudu. Kalmistu haldaja võib määrata kalmistul piirkonnad, kuhu on keelatud hauaplatsi ääriste rajamine.

(8) Hauaplatsil oleva haljastuse valikul tuleb eelistada madalaid vorme.

(9) Hauaplatsile paigaldatud hauarajatised ja -tähised loetakse hauaplatsi kasutaja omandiks.

(10) Kalmistu haldajal on õigus keelduda käesoleva paragrahvi lõikes 4 ja 7 sätestatud kooskõlastusest kui kujundus ei vasta kalmistul väljakujunenud kujunduse põhimõtetele ja kalmistu looduslikule eripärale.

(11) Kujunduspõhimõtete eiramisel on kalmistu haldajal õigus teha hauaplatsi kasutajale ettekirjutus, millega juhitakse tähelepanu kujunduspõhimõtete rikkumisele ning antakse hauaplatsi kasutajale puuduste kõrvaldamiseks tähtaeg. Hauaplatsi kasutaja poolisel ettekirjutuse mittetäitmisel või mittenõuetekohasel täitmisel on kalmistu haldajal õigus korraldada ettekirjutuse täitmine hauaplatsi kasutaja kulul.

(12) Hooldamata hauaplatsiks tunnistatud hauaplatsi eraldamisel uuele kasutajale teisaldatakse väärtuslikud hauatähised või -rajatised selleks ettenähtud hoiukohta.

§ 14. Hauaplatsi hooldamine

(1) Hauaplatsi hooldamise eest vastutab hauaplatsi kasutaja. Hauaplats peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) hauaplatsile istutatud taimed on terved ja elujõulised;
- 2) hauaplatsilt on eemaldatud kuivanud ja murdunud taimed, pärjad;
- 3) hauaplatsi piiravaid hekke pügatakse regulaarselt;
- 4) hauatähised ja piirded on terved ja neil olev tekst loetav;
- 5) hauaplatsi kattev liiv on puhas;
- 6) hauaplatsilt ja selle vahetust ümbrusest on ära riisunud lehed ja muu praht;
- 7) hauaplatsi ääre- ja katteplaadid on terved.

(2) Hauaplatsi hooldamisel tekkinud jäätmed tuleb liigiti sorteerida ning panna selleks ettenähtud jäätmemahutisse.

(3) Hauaplatsil asuvate puude ja suuremõõtmeliste põõsaste raie tuleb eelnevalt kooskõlastada kalmistu haldajaga.

(4) Hooldusnõuete eiramisel on kalmistu haldajal õigus teha hauaplatsi kasutajale ettekirjutus, millega juhitakse tähelepanu hooldusnõuete rikkumisele ning antakse hauaplatsi kasutajale puuduste kõrvaldamiseks tähtaeg. Hauaplatsi kasutaja poolisel ettekirjutuse mittetäitmisel või mittenõuetekohasel täitmisel on kalmistu haldajal õigus korraldada ettekirjutuse täitmine hauaplatsi kasutaja kulul.

(5) Hauaplatsi kasutajal on õigus tellida matmiskoha hooldus- ja korrashoiutöödega seotud teenuseid vastavate teenuste osutajatega, tasudes teenuse eest ise.

(6) Kultuurimälestiste riiklikusse registrisse kantud matmiskohtade hooldamist korraldab kalmistu omanik.

§ 15. Hooldamata hauaplatsiks tunnistamine

(1) Hooldamata hauaplatsiks loetakse hauaplats, millel esineb vähemalt üks järgmistest tunnustest:

- 1) hauaplatsi pinnasest on olulises osas läbi kasvanud umbrohi või võsa;
- 2) hauarajatised ja -tähised on tugevalt sammaldunud, läbiroostetanud või lagunened;
- 3) hauaplatsile kogunenud prahist ja lehtedest on ilmne, et hauaplatsi ei ole pikka aega hooldatud.

(2) Hauaplatsi hooldamata hauaplatsiks tunnistamiseks ja kasutajata hauaplatsina arvele võtmiseks võib kalmistu haldaja moodustada ajutise komisjoni.

(3) Komisjon vaatab hauaplatsi üle kahel korral:

- 1) esimene ülevaatus, mille käigus tuvastatakse, et hauaplats on hooldamata ja märgistatakse see sildiga, millel on kiri „Hooldamata hauaplats”. Sildile märgitakse ülevaatusse järjekorranumber,

ülevaatus kuupäev, järgmise ülevaatus kuupäev ja kalmistu haldaja kontaktandmed. Kalmistu haldaja edastab hauaplatsi kasutajale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teatise kasutuslepingus toodud aadressile;

2) teine ülevaatus toimub aasta pärast esimest ülevaatus. Selle käigus kontrollitakse esimesel ülevaatusel märgistatud hauaplatsi seisukorda ja võetakse vastu otsus hauaplatsi kasutajata hauaplatsiks tunnistamise või tunnistamata jätmise kohta.

(4) Ülevaatus koosta protokoll, milles tuuakse ära hooldamata hauaplatsi asukoht, suurus ja kirjeldus. Teise ülevaatus ajal lisatakse protokollile märgistatud otsusest hauaplatsi hooldamata hauaplatsiks tunnistamise kohta. Protokollile kirjutavad alla kõik ülevaatusel osalenud komisjoni liikmed.

(5) Hooldamata hauaplatsid märgistatakse, andes hauaplatsi kasutajale võimaluse märgisel oleva tähtaja jooksul võtta ühendust kalmistu haldajaga ja korrastada hauaplats või loobuda hauaplatsi kasutamise õigusest ja sõlmitud kasutusleping üles öelda.

§ 16. Kasutajata hauaplatsi arvele võtmine ja taaskasutusse võtmine

(1) Peale kahekuulise tähtaja möödumist, eeskirja paragrahvi 15 lõikes 5 nimetatud teate avaldamisest, loetakse hauaplatsi kasutusõigus lõppenuks ning hauaplats võetakse arvele kasutajata hauaplatsina.

(2) Kasutajata hauaplatsi võib kalmistu haldaja eraldada uuesti kasutamiseks, kui viimasest matmisest on möödunud vähemalt 20 aastat.

(3) Kasutajata hauaplatsi eraldamisel uuele kasutajale teisaldatakse väärtuslikud hauatähised või -rajatised selleks ettenähtud hoiukohta.

§ 17. Mälestistena kaitse all olevad objektid

(1) Kalmistute kui muinsuskaitsealuste kinnismälestiste kaitseks on kehtestatud kaitsevöönd, millele kohaldatakse muinsuskaitsealuses sätestatud kitsendusi ja milles tehtavad leevendused märgitakse kaitsekohustuse teatisse. Kaitsevööndiks on 50 m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates.

(2) Kalmistul võib asuda üksikobjektidena ajaloo-, arheoloogia-, kunsti- ja arhitektuurimälestisi. Kalmistul paiknevatele mälestistele kaitsevööndit ei kehtestata.

(3) Mälestiseks tunnistatud hauaplats, -rajatis tähistatakse eritähisega. Mälestise tähistamist korraldab Muinsuskaitseamet vastavalt muinsuskaitsealusele.

(4) Muudatused mälestiseks tunnistatud hauaplatsil peavad olema kooskõlastatud vastavalt muinsuskaitsealusele.

(5) Kui mälestiseks tunnistatud hauaplatsi kasutaja loobub hauaplatsi kasutamise õigusest, läheb hauaplatsi kasutamise õigus üle kalmistu haldajale.

(6) Kultuurimälestiste riiklikusse registrisse on kantud Põlva kalmistu (registrinumber 4201) ja Kähri kalmistu (registrinumber 4202).

§ 18. Järelevalve ja vastutus

(1) Riiklikku järelevalvet kalmistu mittenõuetekohase kasutamise korral teostab Põlva Vallavalitsus.

(2) Vallavalitsusel on õigus määrata ametnik või ametnikud, kelle ülesandeks on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riikliku järelevalve ülesannete täitmine.

§ 19. Rakendussätted

(1) Senistel hauaplatside kasutajatel, st isikutel, kes on käesoleva eeskirja jõustumiseni hauaplatsi kasutanud, on kohustus vormistada kalmistu haldaja juures hauaplatsi kasutamise õigus ja sõlmida kasutusleping viie aasta jooksul pärast eeskirja jõustumist.

(2) Tunnistada kehtetuks:

1) Põlva Linnavolikogu 15.06.2004 määrus nr 19 „Põlva linna kalmistu eeskiri“;

2) Ahja Vallavolikogu 29.02.2012 määrus nr 5 „Ahja kalmistu kasutamise eeskiri“.

§ 20. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

/allkirjastatud digitaalselt/

Lennart Liba

volikogu esimees

Seletuskiri Põlva Vallavolikogu 10.03.2020 määruse eelnõu nr 1-4/10 "Kalmistute kasutamise eeskiri" juurde

Sissejuhatus ja eelnõu sisu

Põlva vallas on haldusreformi järgselt viis kalmistut: Põlva linna kalmistu, Rosma kalmistu, Kähri kalmistu, Ahja kalmistu ja Jaanimõisa kalmistu. Kalmistute kasutamise eeskirju ei ole uuendatud ning kalmistutel kehtivad endiste omavalitsuste kehtestatud eeskirjad. Eelnõu eesmärgiks on ühtlustada kalmistute haldamise ja kasutamise põhimõtteid üle kogu valla.

Põlva valla kalmistute kasutamise eeskiri reguleerib Põlva valla haldusterritooriumil asuvate ning valla omandis olevate kalmistute haldamist ja kasutamist. Kalmistute haldajaks on Põlva Vallavalitsus või vallavalitsuse poolt määratud isik (kalmistu haldaja). Kalmistu haldaja tagab kalmistu heakorra ja korraldab kalmistu kasutamist, sh eraldab hauaplatsid, võtab hauaplatsid arvele, korraldab jäätmehooldust, täidab kalmistu kujundamisega seotud ülesandeid ning täidab teisi õigusaktidest tulenevaid ülesandeid.

Eelnõu kohaselt tunnistatakse kehtetuks järgmised määrused:

- 1) Põlva Linnavolikogu 15.06.2004 määrus nr 19 "Põlva linna kalmistu eeskiri";
- 2) Ahja Vallavolikogu 29.02.2012 määrus nr 5 "Ahja kalmistu kasutamise eeskiri".

Kalmistuseaduse § 7 lg 1 kohaselt kehtestab kohaliku omavalitsuse hallatava kalmistu kasutamise eeskirja kohaliku omavalitsuse volikogu. Eelnõu vastuvõtmiseks on vajalik volikogu poolthääle enamuse.

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine

Eelnõu on Põlva Vallavalitsuse poolt heaks kiidetud 08.04.2020 ning edastatud menetlemiseks Põlva Vallavolikogule.

Eestseisus suunas eelnõu menetlemiseks Põlva Vallavolikogu kogukonna- ja külaelukomisjonile.

Määruse jaotuskava

Anne Siniaas – DELTA kaudu teadmiseks

Mihkel Kala – DELTA kaudu teadmiseks

Kristiina Sisask – DELTA kaudu teadmiseks

Eelnõu koostaja

Kristiina Sisask

geoinfospetsialist